

DKOPP-WNP.0915.2.2023.EL
Warszawa, 25 kwietnia 2024 r.

Pani
Grażyna Dziedzic
Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy
ul. Konarskiego 1-3
85-066 Bydgoszcz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224), przekazuję niniejsze Wystąpienie pokontrolne.

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) w związku z art. 60 ust. 1 pkt 2 w powiązaniu z art. 60 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900, z późn. zm.) i art. 9h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2021 r. poz. 1762, z późn. zm.) Ministerstwo Edukacji i Nauki¹ w okresie od 30 czerwca do 28 lipca 2023 r przeprowadziło kontrolę² w Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, przy ul. Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz, pn. *Realizacja przez Kuratora Oświaty nadzoru pedagogicznego w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę oraz zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli.*

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji przez Śląskiego Kuratora Oświaty:

- 1) nadzoru pedagogicznego – sprawowanego w trybie kontroli doraźnych – w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę;
- 2) zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli, tj.:
 - a) czynności podejmowanych w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego na stopień nauczyciela dyplomowanego,

¹Obecnie Ministerstwo Edukacji Narodowej utworzone z dniem 1 stycznia 2024 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2023 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej (Dz.U. 2023 r. poz. 2694);

² Kontrolę przeprowadzili pracownicy Ministerstwa:

- 1) Ewa Lis – główny wizytator Wydziału Nadzoru Pedagogicznego w Departamencie Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych MEiN, na podstawie upoważnienia nr 28/2023 z 23 czerwca 2023 r.;
- 2) Dariusz Baran – główny wizytator w Wydziale Nadzoru Pedagogicznego w Departamencie Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych MEiN, na podstawie upoważnienia nr 29/2023 z 23 czerwca 2023 r.;
- 3) Jan Chojnacki – radca w Wydziale Awansu Zawodowego Nauczycieli w Departamencie Kształcenia Ogólnego MEiN, na podstawie upoważnienia nr 30/2023 z 23 czerwca 2023 r.

- b) sprawowania nadzoru nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego przez dyrektorów szkół oraz organy prowadzące szkoły.

Kontrola realizacji przez Kuratora Oświaty nadzoru pedagogicznego obejmowała okres od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2022 r. natomiast kontrola realizacji zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli obejmowała rok 2022.

Na podstawie wyników kontroli działalność Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty w ww. zakresie została oceniona pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Stwierdzone nieprawidłowości:

- w przypadku części wydanych zaleceń nie określono terminu ich realizacji,
- zalecenie dla organu prowadzącego szkołę zostało wydane przez osobę przeprowadzającą kontrolę w szkole, nie zaś przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny,
- w jednym protokole kontroli, w opisie stanu faktycznego, nie zawarto dokonanych ustaleń, w tym ujawnionych nieprawidłowości i wniosków wynikających z przeprowadzonych czynności kontroli,
- w dwóch przypadkach nie została wydana decyzja odmawiająca nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego.

Ocenę uzasadniają ustalenia kontroli.

- I. Nadzór pedagogiczny – sprawowany w trybie kontroli doraźnych – w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę

W okresie objętym kontrolą podstawą sprawowania nadzoru pedagogicznego był art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – *Prawo oświatowe* (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w *sprawie nadzoru pedagogicznego* (Dz.U. z 2020 r. poz. 1551, z późn. zm.) (dalej: rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego).

Kontrola obejmowała dokumentację związaną z nadzorem pedagogicznym – sprawowanym w formie kontroli, w trybie doraźnym – w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom³ w czasie zajęć organizowanych przez szkołę⁴ lub placówkę.

Organizacja i realizacja kontroli

Podstawą organizacji sprawowania przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty nadzoru pedagogicznego w okresie objętym kontrolą były nw. regulacje:

- 1) Regulamin Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy stanowiący załącznik do *Zarządzenia nr 67/17 Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy*,
- 2) zarządzenie nr 81/17 Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty z dnia 27 października 2017 r. w *sprawie opracowania wzorów upoważnień, procedury kontroli planowej i doraźnej oraz procedury ewaluacji całościowej i problemowej w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty*.

³ Ilekroć w niniejszym wystąpieniu jest mowa o uczniach - należy przez to rozumieć również wychowanków;

⁴ Ilekroć w niniejszym wystąpieniu jest mowa bez bliższego określenia o szkole - należy przez to rozumieć również przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego.

W regulaminie organizacyjnym Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy określono, że zadania nadzoru pedagogicznego realizują: Wydział Edukacji Przedszkolnej i Podstawowej, Wydział Edukacji Ponadpodstawowej, Specjalnej i Placówek oraz Delegatury Kuratorium w Toruniu i Włocławku.

W *Zarządzeniu nr 81/17 Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty z dnia 27 października 2017 r.* zawarto załączniki w zakresie dotyczącym przeprowadzania kontroli doraźnej, m.in.:

- wzór upoważnienia do przeprowadzania kontroli doraźnej,
- wzór pisma informującego o rozpoczęciu kontroli doraźnej,
- wzór protokołu kontroli doraźnej,
- *Procedurę przeprowadzania kontroli doraźnej w szkołach i placówkach,*
- *Procedurę rozpatrywania zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole z przeprowadzonej kontroli w szkołach i placówkach.*

W ww. *Procedurze* dotyczącej przeprowadzania kontroli doraźnej, w części „zasady postępowania” określono kolejne czynności związane z organizowaniem i przeprowadzaniem kontroli doraźnej, wskazując do poszczególnych czynności osoby odpowiedzialne za ich wykonanie i terminy ich realizacji.

W wyniku kontroli zwrócono uwagę, że Regulamin Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy oraz ww. załączniki do *Zarządzenia nr 81/17*, tj. wzór upoważnienia i wzór pisma informującego o rozpoczęciu kontroli, zawierają nieaktualne dane promulgacyjne przywołanych aktów prawnych.

W okresie objętym kontrolą pracownicy Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy przeprowadzili 60 kontroli doraźnych, w ramach których oceniano zapewnienie bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę. W przypadku 18 kontroli dyrektorom szkół i placówek wydano łącznie 46 zaleceń dotyczących obszaru działania szkół i placówek związanego z bezpieczeństwem.

Kontrolą objęto dokumentację 18 kontroli doraźnych przeprowadzonych przez Kuratorium Oświaty w okresie od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2022 r., w wyniku których dyrektorom szkół i placówek zostały wydane zalecenia. Kontrola obejmowała działania Kuratora Oświaty w zakresie dotyczącym wydawania zaleceń przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny, zastrzeżeń zgłaszanych do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz realizacji wydanych zaleceń.

Wyżej wymieniony zakres regulują przepisy ustawy *Prawo oświatowe* oraz rozporządzenia w *sprawie nadzoru pedagogicznego*.

Na podstawie art. 55 ustawy *Prawo oświatowe*:

- nauczyciele, o których mowa w art. 60 ust. 8⁵, mogą wydawać dyrektorom szkół i placówek zalecenia wynikające z przeprowadzonych czynności wraz z terminem ich realizacji (ust. 4);
- dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń, o których mowa w ust. 4, może zgłosić wobec nich zastrzeżenia do organu sprawującego nadzór pedagogiczny (ust. 5);
- dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń, o których mowa w ust. 4, a w przypadku wniesienia zastrzeżeń zgodnie z ust. 5 - w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, jest obowiązany powiadomić:
 - organ sprawujący nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń;

⁵ Kurator oświaty oraz organy, o których mowa w ust. 1 i 4 oraz w art. 53 i art. 54, sprawują nadzór pedagogiczny przy pomocy nauczycieli zatrudnionych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych w kuratoriach oświaty oraz w urzędach tych organów lub podporządkowanych im jednostkach organizacyjnych.

- organ prowadzący szkołę lub placówkę o otrzymanych zaleceniach oraz o sposobie ich realizacji (ust. 6);
- w razie stwierdzenia istotnych uchybień w działalności szkoły lub placówki, organ sprawujący nadzór pedagogiczny niezależnie od środków, o których mowa w ust. 4, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ prowadzący szkołę lub placówkę (ust. 7);
- organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wydawać organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę zalecenia wynikające z czynności nadzoru. Przepisy ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio (ust. 8).

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego, tj.:

- § 16 ust. 1. pkt 5 i 6 kontrolujący sporządza protokół kontroli, który zawiera:
 - opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości, wnioski wynikające z przeprowadzonych czynności kontroli, a także zalecenia wraz z terminem ich realizacji, o których mowa w art. 55 ust. 4 ustawy;
 - pouczenie o prawie zgłoszenia przez dyrektora szkoły lub placówki zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli;
- § 18 ust. 1 - 4:
 - dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, może zgłosić do organu sprawującego nadzór pedagogiczny pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli;
 - w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń organ sprawujący nadzór pedagogiczny może zarządzić przeprowadzenie dodatkowych czynności kontrolnych;
 - w przypadku stwierdzenia zasadności zgłoszonych zastrzeżeń organ sprawujący nadzór pedagogiczny dokonuje zmian w protokole kontroli i przekazuje go dyrektorowi szkoły lub placówki;
 - w przypadku nieuwzględnienia całości lub części zgłoszonych zastrzeżeń organ sprawujący nadzór pedagogiczny sporządza pisemne stanowisko wobec zastrzeżeń i przekazuje je dyrektorowi szkoły lub placówki w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania zastrzeżeń.

Do przeprowadzonych przez Kuratorium Oświaty 18 kontroli doraźnych w zakresie związanym z bezpieczeństwem w szkołach i placówkach dyrektorzy kontrolowanych jednostek nie zgłosili do Kuratora Oświaty pisemnych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokołach kontroli.

W wyniku przeprowadzenia ww. kontroli, wydanych zostało łącznie 46 zaleceń dotyczących obszaru działania szkół i placówek związanego z bezpieczeństwem.

We wszystkich 18 sprawdzonych dokumentacjach z kontroli doraźnych przeprowadzonych w przedszkolach, szkołach lub placówkach przedstawiono informacje o sposobie realizacji zaleceń, z tym, że w 17 przypadkach dochowano 30-dniowego terminu powiadomienia kuratora oświaty o sposobie realizacji zaleceń; w 1 przypadku nie dochowano ww. terminu (informacja o sposobie realizacji zaleceń wpłynęła do Kuratorium z trzymiesięcznym opóźnieniem, licząc od dnia otrzymania zaleceń). W dokumentacji tej kontroli nie było informacji o podjętych działaniach w celu wyegzekwowania od dyrektora tego obowiązku.

Zalecenia w protokołach kontroli były formułowane w sposób szczegółowy – wskazujący na konieczność podjęcia konkretnej czynności lub w sposób ogólny – wówczas wskazywano przepis prawa nakładający obowiązek określonego zachowania/działania. Dyrektorzy szkół/placówek informowali o sposobie realizacji zaleceń wskazując jakie działania zostały/zostaną podjęte w celu ich realizacji. Informacje te były spójne z ustaleniami stanu faktycznego zawartego w protokole kontroli.

Spośród 18 protokołów kontroli (zawierających łącznie 46 zaleceń), w przypadku 13 protokołów (zawierających łącznie 39 zaleceń) określono termin realizacji zaleceń,

wskazując konkretną datę lub określając ten termin zwrotem: „niezwłocznie”, „bezwłocznie” lub „od dnia otrzymania protokołu kontroli”. W opinii kontrolerów, określone terminy umożliwiały realizację zaleceń we wskazanym czasie.

W wyniku analizy kontrolowanych protokołów kontroli dokonano poniższych ustaleń.

Stwierdzono nieprawidłowość:

W przypadku 5 protokołów kontroli (zawierających łącznie 7 zaleceń) nie został wskazany termin realizacji zaleceń. Wymóg określenia terminu realizacji zaleceń wynika z § 16 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, zgodnie z którym protokół kontroli zawiera: opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości, wnioski wynikające z przeprowadzonych czynności kontroli, a także zalecenia wraz z terminem ich realizacji, o których mowa w art. 55 ust. 4 ustawy.

Zgodnie z art. 55 ust. 7 ustawy *Prawo oświatowe* w razie stwierdzenia istotnych uchybień w działalności szkoły lub placówki, organ sprawujący nadzór pedagogiczny niezależnie od środków, o których mowa w ust. 4⁶, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ prowadzący szkołę lub placówkę; na podstawie art. 55 ust. 8 organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wydawać organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę zalecenia wynikające z czynności nadzoru.

W odniesieniu do powyższych przepisów ustalono, że:

- w 17 spośród 18 sprawdzanych kontroli, organ sprawujący nadzór pedagogiczny nie zawiadomił o stwierdzonych nieprawidłowościach organu prowadzącego szkołę lub placówkę,
- w jednym przypadku wizytator zawiadomił o stwierdzonych uchybieniach organ prowadzący szkołę podczas rozmowy telefonicznej oraz wydał zalecenie osobie prowadzącej szkołę (zawarte również w protokole kontroli) w trakcie bezpośredniej rozmowy (ustalenie na podstawie pisemnego oświadczenia wizytatora z 5.07.2023 r. złożonego podczas kontroli MEiN);

Pismem z 18.05.2022 r. Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy zostało poinformowane przez osobę prowadzącą szkołę o sposobie realizacji zaleceń zarówno wydanych dyrektorowi szkoły, jak i osobie prowadzącej szkołę. W dniach 17 i 19.01. 2023 r. w ww. szkole przeprowadzono kontrolę realizacji wydanych zaleceń.

Stwierdzono nieprawidłowość:

W przypadku jednej ww. kontroli zalecenie zostało wydane osobie prowadzącej szkołę niepubliczną przez wizytatora, w protokole kontroli, i przekazane osobie prowadzącej szkołę w trakcie bezpośredniej rozmowy (ustalenie na podstawie pisemnego oświadczenia wizytatora z 5.07.2023 r. złożonego podczas kontroli MEiN).

Przepisy zawarte w art. 55 ustawy *Prawo oświatowe* stanowią, że:

- ust. 4. *Nauczyciele, o których mowa w art. 60 ust. 8, mogą wydawać dyrektorom szkół i placówek zalecenia wynikające z przeprowadzonych czynności wraz z terminem ich realizacji;*

⁶ ust. 4 - nauczyciele, o których mowa w art. 60 ust. 8, mogą wydawać dyrektorom szkół i placówek zalecenia wynikające z przeprowadzonych czynności wraz z terminem ich realizacji.

- ust. 8. *Organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wydawać organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę zalecenia wynikające z czynności nadzoru. Przepisy ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio⁷.*

Zgodnie z ww. przepisem, zalecenie osobie prowadzącej szkołę powinno być wydane przez organ nadzoru pedagogicznego – kuratora oświaty. Wizytator nie posiadał upoważnienia Kuratora Oświaty do wydania organowi prowadzącemu szkołę zalecenia wynikającego z czynności nadzoru.

W ocenie kontrolujących:

- w 16 na 18 sprawdzanych kontroli wydane zalecenia były adekwatne do opisu stanu faktycznego i stwierdzonych nieprawidłowości. Były one sformułowane w sposób jasny i precyzyjny, niebudzący wątpliwości, co do sposobu ich realizacji,
- w jednym przypadku zalecenie było sformułowane w sposób ogólny, ale informacje wskazujące co należy poprawić były precyzyjnie przedstawione w opisie stanu faktycznego w protokole kontroli,
- w drugim przypadku zastrzeżenia budzi zarówno część protokołu dotycząca opisu stanu faktycznego, jak i wydane dyrektorowi zalecenie (o czym mowa poniżej).

Na podstawie § 16 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, kontrolujący sporządza protokół kontroli, który zawiera opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości, wnioski wynikające z przeprowadzonych czynności kontroli, a także zalecenia wraz z terminem ich realizacji, o których mowa w art. 55 ust. 4 ustawy.

Stwierdzono nieprawidłowość:

W przypadku kontroli przeprowadzonej przez Kuratorium Oświaty pn. *Przestrzeganie przepisów prawa w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i prawidłowości sprawowania nadzoru pedagogicznego przez dyrektora szkoły* przeprowadzona została ankieta dotycząca stanu bezpieczeństwa uczniów w szkole. W protokole z kontroli nie zamieszczono ustaleń, tj. wyników z przeprowadzonej ankiety, wskazano tylko adres internetowy, gdzie zamieszczone zostały odpowiedzi uczniów (cyt.):

„Pod linkiem <https://.....> znajdują się odpowiedzi uczniów zebrane w postaci danych i wykresów. Do wersji papierowej protokołu załączono:

- 1) wzór ankiety
- 2) odpowiedzi uczniów ujęto w zestawieniu ilościowym i w postaci wykresów”.

W ocenie kontrolujących powyższy zapis nie jest opisem stanu faktycznego.

W protokole nie zamieszczono też ustaleń dotyczących nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora szkoła, zgodnie z tematem kontroli.

Dyrektorowi szkoły wydano zalecenie (cyt.): *W ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego przez dyrektora szkoły zaleca się dokonać pogłębionej analizy wyników ankiet z 9.11.2011 r. oraz podjąć działania, które w skuteczny sposób poprawią poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole i wpłyną na pozytywny wizerunek nauczycieli. Wnioski i rekomendacje należy niezwłocznie przedstawić organowi nadzoru pedagogicznego.*

⁷ ust. 5. Dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń, o których mowa w ust. 4, może zgłosić wobec nich zastrzeżenia do organu sprawującego nadzór pedagogiczny;

ust. 6. Dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń, o których mowa w ust. 4, a w przypadku wniesienia zastrzeżeń zgodnie z ust. 5 - w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, jest obowiązany powiadomić:

- 1) organ sprawujący nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń;
- 2) organ prowadzący szkołę lub placówkę o otrzymanych zaleceniach oraz o sposobie ich realizacji.

Do wydania zalecenia istotne jest przedstawienie ustaleń z kontroli. W opinii kontrolujących, ww. informacje powinny być zamieszczone w protokole kontroli, w opisie stanu faktycznego.

Oceniając sprawność i skuteczność nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty pozytywnie należy ocenić przeprowadzenie przez Kuratorium kontroli doraźnej w związku z anonimowym pismem rodziców zgłaszającym brak bezpieczeństwa uczniów.

Również pozytywnie oceniono działania Kuratorium Oświaty polegające na wykorzystaniu ankiety wśród uczniów, jako narzędzia przy ustalaniu stanu faktycznego podczas kontroli doraźnych dotyczących bezpieczeństwa w szkole. Oceniając zagadnienie bezpieczeństwa uczniów w szkołach sprawdzano nie tylko przestrzeganie przepisów prawa w tym zakresie (w tym prawa wewnątrzszkolnego), ale też uwzględniano opinie uczniów nt. ich poczucia bezpieczeństwa w szkole.

II. Realizacja przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli, tj.:

- 1) czynności podejmowanych w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego;
- 2) organizacja i sposób sprawowania nadzoru nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego przez dyrektorów szkół oraz organy prowadzące szkoły.

W zakresie zadań objętych kontrolą związanych z awansem zawodowym nauczycieli realizowanych przez Kuratora Oświaty w 2022 r. obowiązywał niżej przedstawiony stan prawny.

W okresie do dnia 31 sierpnia 2022 r. obowiązywała ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – *Karta Nauczyciela* (Dz.U. z 2019 r. poz. 2215, z późn. zm.). Podstawą realizacji przez Kuratora Oświaty zadań było rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2020 r. poz. 2200 t.j.).

W art. 9a ust. 1 ww. ustawy *Karta Nauczyciela* ustalono stopnie awansu zawodowego nauczycieli:

- 1) nauczyciel stażysta;
- 2) nauczyciel kontraktowy;
- 3) nauczyciel mianowany;
- 4) nauczyciel dyplomowany.

Na podstawie art. 9b ust. 4 pkt 1-3 tej ustawy, nauczycielom spełniającym warunki, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz nauczycielom zatrudnionym w trybie art. 9a ust. 3 lub 4, w drodze decyzji administracyjnej, stopień awansu zawodowego nadaje:

- stopień nauczyciela kontraktowego - dyrektor szkoły;
- stopień nauczyciela mianowanego - organ prowadzący szkołę;
- stopień nauczyciela dyplomowanego - organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

Przepisy art. 9b ust. 7 ww. ustawy wskazują, że organami wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach, o których mowa w ust. 4 pkt 1-3 oraz ust. 6, są odpowiednio:

- 1) w stosunku do dyrektora szkoły - organ prowadzący szkołę, a w przypadku gdy dyrektor szkoły jest jednocześnie osobą prowadzącą szkołę - organ sprawujący nadzór pedagogiczny;
- 2) w stosunku do organu prowadzącego szkołę - organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek

doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy - *Prawo oświatowe* - kurator oświaty.

Na podstawie przepisów art. 9h ust. 1 ww. ustawy, nadzór nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego przez:

- 1) dyrektorów szkół, organy prowadzące szkoły oraz komisje, o których mowa w art. 9g ust. 1 i 2 ustawy⁸ – sprawuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy - *Prawo oświatowe* - kurator oświaty.
- 2) organy sprawujące nadzór pedagogiczny oraz komisje, o których mowa w art. 9g ust. 3⁹, 6a i 7a – sprawuje właściwy minister.

W dniu 1 września 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – *Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2022 r. poz. 1730), wprowadzająca zmiany dotyczące m.in. zasad awansu zawodowego nauczycieli. W dniu 13 września 2022 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 września 2022 r. w sprawie *uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli* (Dz.U. z 2022 r. poz. 1914 t.j.).

Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy – *Karta Nauczyciela* (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984), ustalono dwa stopnie awansu zawodowego nauczycieli, tj. nauczyciela mianowanego i dyplomowanego.

Na podstawie art. 9b ust. 4, nauczycielom spełniającym warunki, o których mowa w art. 9b ust. 1-1c, oraz nauczycielom zatrudnionym w trybie art. 9a ust. 4 lub 5, w drodze decyzji administracyjnej, stopień awansu zawodowego nadaje:

- stopień nauczyciela mianowanego - organ prowadzący szkołę;
- stopień nauczyciela dyplomowanego - organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy - *Prawo oświatowe* - kurator oświaty;
- stopień nauczyciela dyplomowanego nauczycielom, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1b i art. 9ca ust. 10 - właściwy minister.

Przepisy art. 9b ust. 7 pkt. 2 ww. ustawy wskazują organy wyższego stopnia w rozumieniu *Kodeksu postępowania administracyjnego* w sprawach, o których mowa w ww. ust. 4 i są to odpowiednio:

- w stosunku do organu prowadzącego szkołę - organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy - *Prawo oświatowe* - kurator oświaty.

Na podstawie przepisów art. 9h ust. 1. nadzór nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego przez:

- 1) dyrektorów szkół, organy prowadzące szkoły oraz komisje, o których mowa w art. 9fa ust. 5, 10, 11 i 13 oraz art. 9g ust. 2 i 7b - sprawuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy - *Prawo oświatowe* - kurator oświaty;

⁸ Art. 9g ust.1 - Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego powołuje dyrektor szkoły; ust. 2 - Komisję egzaminacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego powołuje organ prowadzący szkołę.

⁹ Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powołuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy - *Prawo oświatowe* - kurator oświaty.

- 2) organy sprawujące nadzór pedagogiczny, kuratora oświaty oraz komisje, o których mowa w art. 9g ust. 3, 6a i 7a - sprawuje właściwy minister.

Kontrolą objęto dokumentację z postępowań kwalifikacyjnych na stopień nauczyciela dyplomowanego prowadzonych przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty. Dokumentacja obejmowała postępowania dotyczące nauczycieli ze wszystkich typów i rodzajów szkół.

W okresie objętym kontrolą, tj. w 2022 r. do Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty wpłynęły 882 wnioski o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego. Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty wydał 868 decyzji o nadaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego oraz 1 decyzję o odmowie nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego. Wydano 10 decyzji o umorzeniu postępowania, ze względu na wycofanie wniosków przez nauczycieli. Trzy wnioski o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego zostały pozostawione bez rozpatrzenia, jak poinformował Kurator Oświaty: 1 z powodu nieuzupełnienia braków formalnych oraz 2 z powodu złożenia wniosków przez nauczycieli mianowanych po terminie, o którym mowa w art. 9d ust. 7 Karty Nauczyciela¹⁰ (Dz.U. z 2019 r. poz. 2215), tj. okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu (w brzmieniu obowiązującym przed 1 września 2022 r.).

Kontrolą objęto dokumentację dotyczącą:

- 1) 42 postępowań zakończonych decyzjami o nadaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego i 1 postępowania zakończonego decyzją o odmowie nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego,
- 2) 2 postępowań zakończonych wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania na podstawie art. 105 § 1 Kpa,
- 3) 2 postępowań zakończonych pozostawieniem wniosków bez rozpatrzenia z powodu złożenia wniosku po terminie, o którym mowa w art. 9d ust. 7 Karty Nauczyciela.

W ramach ww. 43 postępowań kontrolą objęto dokumentację z prac komisji kwalifikacyjnych oraz dokumentację stanowiącą podstawę wydania decyzji o nadaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego.

Dokumentacja została przygotowana zgodnie z przepisami obowiązującymi do dnia 31 sierpnia 2022 r., tj. ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. – *Karta Nauczyciela* i rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w *sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli*, oraz od dnia 1 września 2022 r., tj. ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. – *Karta Nauczyciela* oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 września 2022 r. w *sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli*. Dokumentacja obejmowała m.in.: pisma ustalające skład komisji kwalifikacyjnych, arkusze analizy formalnej, protokoły z posiedzeń komisji kwalifikacyjnych, zawiadomienia, oświadczenia członków komisji, zaświadczenia o akceptacji komisji kwalifikacyjnych. Dokumentacja, którą nauczyciele dołączają do wniosków o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego zgodnie z przepisami rozporządzenia w *sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli* (§ 9 rozporządzenia z dnia 26 lipca 2018 r. oraz § 5 rozporządzenia z dnia 6 września 2022 r.) obejmowała min.: zaświadczenia dyrektorów szkół zawierające informacje o odbytych stażach, dokumenty świadczące o kwalifikacjach nauczycieli, akty nadania stopnia nauczyciela mianowanego, opisy i analizy sposobu realizacji

¹⁰ art. 9d ust. 7. Nauczyciel stażysta i nauczyciel kontraktowy składają wniosek o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego w roku uzyskania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu. Nauczyciel mianowany może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu. W razie niedotrzymania terminów złożenia wniosków nauczyciele ci są obowiązani do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

wymagań, o których mowa kolejno w § 8 ust. 3 rozporządzenia z dnia 26 lipca 2018 r. i § 7 ust. 1 rozporządzenia z dnia 6 września 2022 r. oraz kopie kart oceny pracy (zgodnie z rozporządzeniem z dnia 6 września 2022 r.).

Dokumentacja dotycząca prac komisji kwalifikacyjnych oraz nadawania stopni awansu zawodowego przez Kuratora prowadzona jest w sposób prawidłowy z zachowaniem należytej staranności. Uzasadnienia oceny punktowej zawarte w protokołach z posiedzeń komisji kwalifikacyjnych nie budziły zastrzeżeń.

Powołanie składów komisji kwalifikacyjnych, w tym dobór ekspertów, odbywało się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – *Karta Nauczyciela*. W skład komisji kwalifikacyjnej dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego wchodzi¹¹:

- przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy - *Prawo oświatowe* - przedstawiciel kuratora oświaty, jako jej przewodniczący, a w przypadku gdy o awans ubiega się dyrektor szkoły - także przedstawiciel organu prowadzącego szkołę;
- dyrektor szkoły, z wyjątkiem przypadku gdy o awans ubiega się dyrektor szkoły;
- w brzmieniu przepisów ustawy obowiązujących do dnia 31 sierpnia 2022 r. - trzej eksperci z listy ekspertów prowadzonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zaś w brzmieniu przepisów ustawy obowiązujących od dnia 1 września 2022 r. - dwaj eksperci z listy ekspertów, o której mowa w ust. 11.

Decyzje dotyczące nadania stopni nauczyciela dyplomowanego zostały wydane w terminach, o których mowa w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – *Karta nauczyciela*, tj.:

- Nauczycielom, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub postępowania kwalifikacyjnego do dnia 30 czerwca danego roku, właściwy organ, o którym mowa w ust. 4, wydaje decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 sierpnia danego roku;¹²
- Nauczycielom, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub postępowania kwalifikacyjnego do dnia 31 października danego roku, właściwy organ, o którym mowa w ust. 4, wydaje decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 grudnia danego roku.¹³

Ww. postępowania kwalifikacyjne na stopień nauczyciela dyplomowanego oraz nadawanie przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty stopnia awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego prowadzone były, poza dwoma niżej stwierdzonymi przypadkami, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – *Karta nauczyciela* (Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 t.j. i Dz.U. z 2023 r. poz. 984 t.j.), rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2020 r., poz. 2200 t.j.), rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 września 2022 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2022 r. poz. 1914 t.j.) oraz z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U. z 2023 r. poz. 775 t.j.).

Stwierdzona nieprawidłowość:

Kontrolą objęto dokumentację dotyczącą 2 wniosków o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego, które to wnioski zostały

¹¹ Art. 9g ust. 3 i 4;

¹² Art. 9b ust. 3;

¹³ Art. 9b ust. 3a.

pozostawione bez rozpatrzenia, z uwagi na niedochowanie terminu wskazanego w art. 9d ust. 7 Karty Nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 2215, w brzmieniu obowiązującym przed 1 września 2022 r.), tj. wnioski nie zostały złożone w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu.

Zgodnie z art. 9d ust. 7 ustawy – *Karta nauczyciela* (w brzmieniu obowiązującym przed 1 września 2022 r.) nauczyciel stażysta i nauczyciel kontraktowy składają wniosek o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego w roku uzyskania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu. Nauczyciel mianowany może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu. W razie niedotrzymania terminów złożenia wniosków nauczyciele ci są obowiązani do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

Przepisy ustawy – *Karta nauczyciela* określają tryb nadawania stopnia awansu zawodowego nauczycieli, w tym art. 9b ust. 4 i 6 ustawy stanowią, iż nadanie (lub odmowa nadania) stopnia awansu zawodowego następuje w formie decyzji administracyjnej.

Na podstawie art. 9b ust. 1 warunkiem nadania nauczycielowi kolejnego stopnia awansu zawodowego jest spełnienie wymagań kwalifikacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3, odbycie stażu, z zastrzeżeniem art. 9e ust. 1-3, zakończonego pozytywną oceną dorobku zawodowego nauczyciela, o której mowa w art. 9c ust. 5a.

W przypadku niespełnienia przez nauczyciela warunków, o których mowa w ust. 1, dyrektor szkoły lub właściwy organ, o którym mowa w ust. 4 pkt 2-4, odmawia nauczycielowi, w drodze decyzji administracyjnej, nadania stopnia awansu zawodowego (art. 9b ust. 6).

Wobec niespełnienia przez nauczyciela mianowanego warunku określonego w art. 9b ust. 1, tj. odbycia stażu zakończonego pozytywną oceną dorobku zawodowego nauczyciela, w związku z niezłożeniem wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu zgodnie z art. 9d ust. 7 – na podstawie ww. art. 9b ust. 6, właściwe było wydanie decyzji odmawiającej nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego.

Kurator oświaty sprawuje nadzór nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego przez dyrektorów szkół oraz organy prowadzące szkoły i komisje. W okresie objętym kontrolą do Kuratorium Oświaty nie wpłynęły odwołania od negatywnej oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu. Do Kuratorium Oświaty nie wpłynęły skargi na pracę komisji powoływanych przez Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty.

W ocenie kontrolujących zadania związane z awansem zawodowym nauczycieli, z wyjątkiem ww. dwóch postępowań kwalifikacyjnych, gdzie nie wydano decyzji odmawiającej nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego, były organizowane i realizowane zgodnie z przepisami obowiązującym przed i po 1 września 2022 r. ustawy – *Karta nauczyciela*, rozporządzenia w sprawie uzyskiwania awansu zawodowego przez nauczycieli. Przy realizacji tych zadań stosowano *Kodeks postępowania administracyjnego*.

Mając na uwadze stwierdzone w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości w zakresie sprawowanego nadzoru pedagogicznego, na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, przedstawiam następujące zalecenia:

- 1) wydając zalecenia po kontroli, każdorazowo określać terminy ich realizacji;
- 2) przestrzegać kompetencji kuratora oświaty, tj. wydawania zaleceń organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny;

- 3) w protokołach kontroli zamieszczać opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości, które są podstawą wydania zaleceń;
- 4) w przypadku niespełnienia przez nauczyciela mianowanego warunku odbycia stażu zakończonego pozytywną oceną dorobku zawodowego nauczyciela, w związku z niezłożeniem wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu, należy wydawać decyzję odmawiającą nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego.

Na podstawie art. 49 ww. ustawy o kontroli w administracji rządowej, przedstawiając powyższe wystąpienie pokontrolne, proszę o przekazanie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia informacji o sposobie wykonania zaleceń.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Robert Bartold
Dyrektor Generalny
/ – podpisano cyfrowo/

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2410753.10377632.8912604
Nazwa dokumentu	Wystąpienie pokontrolne.docx
Tytuł dokumentu	Wystąpienie pokontrolne
Sygnatura dokumentu	
Data dokumentu	
Skrót dokumentu	AD7B5F6EA0A56AF127002365D1EB3AFBC0394CE6
Wersja dokumentu	1.24
Data podpisu	25.04.2024 14:19:25
Podpisane przez	Robert Bartold Dyrektor Generalny
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.118.1.1.

Data wydruku: 26.04.2024

Autor wydruku: Jakubiak-Kępińska Alicja (Główny Specjalista)